

همیشه

حافظ
حسد چه می‌بری ای سست نظم بر حافظ؟
قبول خاطر و لطف سخن خداداد است

صفحات: ۱۲ | مدیران: علی‌رضا باهنری

www.hamshahronline.ir
www.hamshahronline.ir

دفتر مرکزی: تهران، خیابان ولیعصر (عج)، کوچه شهید سید کمال قرینی، شماره ۱۴
کد پستی: ۴۵۹۵۴-۱۹۶۶۶ | تهران، صندوق پستی ۱۹۳۹۵/۵۴۴۴
تلفن: ۰۲۲-۲۳۰۰۰۰۰۰ | شماره تماس: ۰۲۲-۲۳۰۰۰۰۰۰

پدیرش آگهی: ۸۳۳۳۱۰۰۰
چاپ: همشهری
تلفن: ۰۲۱-۸۰۷۵۰۰۰۰
توزیع و اشتراک: موسسه گسترش امروز نوین
تلفن توزیع: ۰۲۱-۶۱۹۳۳۰۰۰
تلفن اشتراک: ۰۲۱-۶۱۹۳۳۱۱۴

ایرانشهر:
مدیر: بهرام اعرابی
تندیس: ...
مدیر: سعید محمدی
مدیر: مهرداد سرخوش
سرخ:
مدیر: جواد عزیزی
مدیر: سعید محمدی
دانشگاه:
مدیر: ساسان شادمان
مدیر: زهرا حاجی
سرزمین من:
مدیر: محمد باریکاتی

سیاسی و دیپلماتیک:
مدیر: حسین ارجلو
شورنگار:
مدیر: پروانه بهرام‌نژاد
مدیر: مهرداد باقریور
اقتصاد:
مدیر: حسین لطفی
مدیر: مهرداد موسی‌پور
تماشاگر:
مدیر: امیرمحمد یعقوب‌پور
مدیر: لیلیا فرسند

صاحب امتیاز:
مؤسسه همشهری
مدیر مسئول: محسن مهدیان
مدیر: سید دانیال معمار
مدیران:
مدیر: مهرداد باهنری
مدیر: مهرداد باهنری
مدیر: مهرداد باهنری
مدیر: مهرداد باهنری

صفحه آخر

کوچه گرد

ضرب المثل مادر فولادزره میراث یک زن هنرمند

لیلا باقری

اغلب شما در وصف زنی بد زبان، حيله گر و بی رحم که زندگی‌تان را به آشوب کشیده از اصطلاح «مادر فولادزره» استفاده می‌کنید و شاید ندانید که این ضرب المثل را زنی جاودانه کرد که دوستعلی خان معبر الممالک درباره او چنین نوشته است:

بهر آستی بانویی تمام عیار بود. دست آفریننده در خلقت او صفا و لطافتی خاص به کار برده بود و او را صورت و سیرتی زیبا بخشیده بود. پوستی سپید و اندکی رنگ بریده، گیسوئی سیاه و پر پشت داشت... هرگز بزک نکرد و به چهره و چشم و ابرو سرخاب و سفیداب نزنه، اما همیشه پاکیزه، آراسته و از خوش پوش ترین شاهزاده خانم‌ها بود. اوقات فراغت را در کتابخانه خصوصی شاه به مطالعه می‌گذراند. ادیب، شاعر، خوش خط و شیرین سخن بود.

اگر امروز بخواهید برای کودکان‌تان از دیو و دیوزاده بگوئید، بهترین منبع امیر اسلان نامدار است؛ داستانی که در دل کاخ‌های قاجار زنی با ذوق و کار دان ماندگار ش کرده فخر الدوله، فخر خاندان قاجار.

شبهای دربار ناصرالدین شاه، نقیب الممالک قصه امیر اسلان را برای شاه نقل می‌کرد؛ قصه‌ای که ممکن بود در همان شب‌های اندرونی شاه گم شود. اما فخر الدوله این قصه را از فراموشی نجات داد. او پشت در نیمه باز خوابگاه شاه می‌نشست و با گوش‌هایی تیز و خطی خوش، داستان‌ها ثبت می‌کرد.

«اصف جاهی گفت حالا نعلش فولادزره کجاست؟ او را چه کردی؟ امیر اسلان گفت: اصف جاهی، با نعلش فولادزره تو را چه کار است؟ از نعلش آن چه کاری ساخته می‌شود؟ اصف وزیر گفت: جوان، اصل کار نعلش است که باید از مغز سرش مرهم بسازیم برای زخم شمس وزیر و ملک فیروز و دل و جگرش را باید دود کنیم تا درهای باغ فاهر نمودار شود و خاکسترش را به سر ملک شاپور و امیرانش بریزیم تا از صورت سنگ خلاص شوند.»

اما هنر او تنها به نوشتن محدود نمی‌شد؛ فخر الدوله با تصویرسازی‌های جذابش صحنه‌ها را زنده می‌کرد؛ از نبرد های نفسگیر امیر اسلان با فولادزره دیو گرفته تا زیبایی خیره‌کننده فرخ‌لقا.

فخر الدوله تنها یکی از زنان ایرانی بود که قصه‌گویی را به هنر تبدیل کرد. او به شیوه مادران ایرانی عمل کرد که در معرض نمایش قرار داد و می‌تواند برای ادبیات غنی ایران را سینه‌به‌سینه منتقل می‌کردند، و از سواد و هنر خود بهره گرفت تا امیر اسلان نامدار برای همیشه ماندگار شود.

اگر امروز نسام امیر اسلان را می‌شنویم و حتی شخصیت‌هایی مانند مادر فولادزره در ضرب المثل‌هایمان جا دارند، این میراث را مدیون هوش، ذوق و تلاش زنی هستیم که نشان داد تاریخ فقط در کتاب‌های بزرگ نوشته نمی‌شود؛ گاهی در پشت درهای نیمه‌باز و با داستانی ظریف جاودانه می‌شود.

«میر اسلان گفت: زودتر می‌خواستی به من بگوئی تا همان ساعت که دیو فولادزره را کشتیم نعلش را بیاروم. حالا هم در وسط میدان افتاده است. بروند بیاروند. اصف وزیر چند نفر عفریت فرستاد؛ هر چند جست‌وجو کردند اثری از نعلش فولادزره پیدا نکردند. آمدند عرض کردند: آنچه گردش کردیم نیافتیم... آه از نهاد اصف وزیر بر آمد. اصف گفت: حکما نعلش فولادزره را عفریت مادرش به در برده و دیگر به گیر ما نخواهد آمد. امیر اسلان گفت: مگر مادر فولادزره در کجاست که به چنگ ما نیاید؟ اصف وزیر گفت: مکان او در حوالی باغ فاهر است. باید از آن چاهی که در قلعه سنگ دیدی پایین بروی، به دشت فاهر می‌رسی که در هر وجب آن صحرا عفریت و غول ساحر و جن و لاقیس خوابیده است...»

دنیای رنگارنگ تار و پود

موزه فرش، با نمایش ۲ تخته فرش قدیمی، تهرانی‌ها را به دیدن ذوق و ظرافت عصر صفوی دعوت کرده است

عصر صفوی، مسلمانان

فاطمه عباسی

موزه‌های متنوعی در پایتخت کشور جای گرفته‌اند که از موضوعات علمی گرفته تا تاریخی، سیاسی و هنری را می‌توان در این موزه‌ها تماشا کرد. موزه فرش ایران، با مجموعه‌ای ارزشمند از فرش‌های نواحی مختلف ایران در طول تاریخ، هم‌زمان موزه‌های هنری و تاریخی در دل تهران محسوب می‌شود. چند روزی است که موزه فرش ایران از اقطعه فرش نفیس صفوی در تالار بازرگ روتنمایی کرده است؛ فرش‌هایی که قدمت‌شان به قرن دهم هجری قمری بازمی‌گردد و تاکنون در معرض دید عموم قرار نگرفته است. انطور که محمد اینانلو، رئیس موزه فرش ایران گفته، تنها دوسوم از این فرش‌ها در اختیار موزه است، یعنی یک‌سوم آن به مرور زمان تخریب شده و با عملیات مرمت نواسته‌اند جلوی روند تخریب این فرش‌ها را بگیرند.

توجه ویژه، پژوهشگر و مدرس برجسته فرش هم دربار روتنمایی از این فرش‌های نفیس گفته است: «فرش شناسی فراتر از بررسی فنی فرش است و ارتباط عمیقی با تاریخ، فرهنگ، جامعه و باورهای ملت‌ها دارد. فرش‌های صفوی نمونه بازاری از شکوفایی هنر و فرهنگ این دوره تاریخی هستند.» این اقطعه فرش صفوی تا ۱۳۰۰ ساله در موزه فرش ایران در معرض نمایش قرار دارد و می‌تواند برای دیدن‌شان به این موزه بیاید. اما بد نیست در کنار دیدن فرش‌های تاریخی صفوی، به دیگر نقاط موزه هم سر بزنید و آثار ارزشمندی که در این موزه جای گرفته‌اند را تماشا کنید.

موزه فرش ایران در تهران یکی از معدود موزه‌های جهان است که فقط در زمینه فرش تخصص دارد. این موزه در ۲۲ بهمن ۱۳۵۶ ساخته شد و نمایانگر مجموعه‌ای از اصیل‌ترین و ارزشمندترین فرش‌های دستباف است. در ابتدا تعداد محدودی فرش ایرانی در این موزه وجود داشت اما در طول سال‌ها تعداد فرش‌ها افزایش یافت. هدف اصلی از تأسیس این موزه، توسعه هنر قالی‌بافی، گردآوری و خریداری نمونه‌های انواع قالی‌های دستباف ایرانی و برگزاری نمایشگاه‌های موقت از فرش ایران و سایر نقاط جهان بود. در نتیجه، موزه به یک منبع عالی برای تحقیق درباره فرش برای همه دوستداران فرهنگ و هنر تبدیل شد.

اگر خواستید به این موزه سر بزنید، نخستین چیزی که باید به آن توجه کنید خود ساختمان موزه است. معماری آن بسیار دیدنی و باشکوه است و تزئینات نمای بیرونی موزه دقیقا شبیه به توری فرش است. موزه فرش ایران توسط معمار عبدالعزیز فرما نرمان طراحی شده است. او ساختمان را به گونه‌ای طراحی کرده که ستون‌ها بر ساختمان سایه می‌اندازند، به طوری که دمای هوا در تابستان

خانی آباد؛ خاستگاه پهلوانان

سیدسروش طباطبایی‌پور

از استخر می‌ساختند و زمستان‌هایی را که در استخرهای می‌زد، قطعه‌قطعه و در انبارها که معمولا مسقف هم بود، ذخیره می‌کردند تا تابستان فرا رسد و پایتخت‌نشین‌ها، از گرما جان‌به‌دلش شوند و سراغ بیخ‌فروش‌ها بیایند. مشهور است که به سبک دوره قاجار، این محله هم به یکی از امرای قجری به نام «خانعلی خان» تعلق داشت. در سال بیستم پادشاهی ناصرالدین‌شاه، وقتی که او به فکر گسترش پایتخت افتاده بود، تصمیم گرفت دروازه‌های تهران را به ۱۲ تا گسترش دهد که یکی از آنها دروازه خانی آباد شد.

تختی‌اش

حاج‌قلی، یکی از اهالی خانی آباد بود و بیخ‌چال دار. او در دکانش روی تخت بلندی می‌نشست و به همین خاطر، اهالی او را «حاج‌قلی تختی» می‌شناختند. حاج‌قلی، پدر بزرگ تختی بود. برخی از دست‌رفتن شغل خاندان غلامرضا را سبلی مربوط به سال‌های ۱۳۴۶ خورشیدی می‌کنیم.

تاریخش

خانی آباد بود و بیخ‌چال‌هایش. در آن روزگار که برق خیری نبود، در اینجا چاله‌هایی درون زمین به صورت استخر می‌کنند و در کنار آن انبارهایی با چند پله پایین‌تر

تهران مصور

اولین اداره راهنمایی و رانندگی

سال ۱۲۹۲ برای نخستین بار فردی سوئدی به نام «وستدahl» که در سوئد کفیل یکی از کلاتری‌ها بود و «برگداهل» مأمور آگاهی و «وارفاس» پلیس ساده، به ایران آمدند و سازمان نظمیه (شهربانی) تأسیس شد. نخستین آیین‌نامه رانندگی در زمان «وستدahl» تهیه و تنظیم شد. آنها به تربیت علمی افسران و افراد شهربانی پرداختند و بعد از آن امور انتظامی تهران را بر این ۱۰ کلاتری تقسیم کردند. وستدahl خود ریاست نظمیه را بر عهده گرفت و بر گداهل ریاست آگاهی و وارفاس هم رئیس پلیس شد. سال ۱۳۰۰ در اداره پلیس شعبه‌ای به نام شعبه «آلات نالقه» در خیابان باب‌همایون دایر شد که با ۱۰ مأمور که از بین پاسپان‌ها انتخاب شده بودند، کار کنترل عبور و مرور اتمبیل‌ها را بر عهده گرفت. علامت مشخصه آنها هم بازوبند سفیدی بود که به بازوی چپ خود می‌بستند. ریاست این شعبه به شخصی به نام فتح‌الله‌خان بهنام واگذار شد و او نخستین رئیس راهنمایی و رانندگی محسوب می‌شود.

تهران نامه

فست فود قجری

در تهران دوره قاجار، پایتخت‌نشینان وقتی می‌خواستند با مواد غذایی دم‌دست‌شان غذایی فوری درست کنند، سراغ آشکنه می‌رفتند. در همه خانه‌ها می‌شد مقداری روغن، پیاز، کشک و... پیدا کرد و آشکنه را که با کمترین دردسر و به سرعت آماده می‌شد، روی سفره گذاشت. تهرانی‌ها اما از میان انواع آشکنه بیشتر به آشکنه چنگال، کال جوش و آشکنه شنبلیله علاقه داشتند و این سه نوع آشکنه میان پایتخت‌نشینان دوره قاجار بیشتر طرفدار داشت.

دیروزنامه

اعداد عجیب کامپیوتری

توزیع سری هفتم کامپیوتر استاندارد جهانی + سرعت بالا + قیمت مناسب

نام (سری)	RAM/HDD/VGA	قیمت مناسب
PC5 66/90	PCI 16M/1.2G/2.0M	مدل و سرعت
486DX2/66	VESA 8M/420M/1.0M	۱۴۹۰۰۰
486DX2/66	VESA 4M/250M/512K	۳۹۰۰۰۰
486DX/33	VESA 4M/250M/512K	۳۹۰۰۰۰
386DX33/40	ISA 2M/250M/512K	۲۹۰۰۰۰
386SX33/40	ISA 2M/120M/512K	۲۹۰۰۰۰
SVGA LRGB TVM + 101KB RD + 1.44MB FDD		یکسال گارانتی + دهسال پشتیبانی + نرم‌افزار جدید

برخی کارشناسان معتقدند یکی از مهم‌ترین دلایل پیشرفت فناوری در دنیای امروز، ورود کامپیوترهای شخصی به زندگی مردم عادی و رشد و پیشرفت ناگهانی و برق‌آسای دنیای الکترونیک و کامپیوتر است. در یکی از آگهی‌های درج‌شده در روزنامه همشهری، ۳۰ سال پیش در تاریخ ۱۷ دی سال ۱۳۷۳، تبلیغ به‌روزترین کامپیوتر شخصی و امکانات ساخت‌افزای آن در مقایسه با امکانات امروز، قابل تأمل است. مثلا ۳۰ سال پیش مردم با کامپیوتری با ظرفیت هارد ۲۵۰ مگابایت دانش‌پس بودند، اما حالا فقط ظرفیت یک فلش که حافظه جانبی یک کامپیوتر شخصی است، می‌تواند ۲۵۰ گیگابایت یعنی ۱۰۰۰ برابر آن باشد.

با اسکن این کیوآر کد پادکست مربوط به یادداشت را بشنوید.